

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Pardubice

Inspekční zpráva

Základní škola Pardubice – Dubina, Erno Košťála 870

Erno Košťála 870, 530 12 Pardubice – Dubina

Identifikátor školy: 600 096 157

Termín konání orientační inspekce: 12. – 15. únor 2001

Čj.	102 113/01-2651
Signatura	oj2cu105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je od 1. ledna 1994 příspěvkovou organizací. Škola sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu. V letošním školním roce ji navštěvuje 928 žáků, kteří jsou rozděleni do 37 tříd. Početní stav žáků poprvé od vzniku školy umožňuje téměř optimálně využívat odborných pracoven a dle potřeb i ekonomických možností zřizovat další. Škola má celkem 7 odborných pracoven, 3 dílny, 3 tělocvičny, 2 učebny výpočetní techniky, učebnu pro výuku vaření a místnost s keramickou pecí.

Ve škole se vyučuje podle MŠMT ČR schváleného a pedagogickým sborem akceptovaného vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Výjimkou jsou třídy VII. E a VIII. D, které pokračují ve výuce podle již dříve přijatého vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy čj. 29 738/96-22-50.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Předměty prvouka a vlastivěda v 1. – 5. ročníku

Časová dotace daných předmětů odpovídala učebnímu plánu, vyučující všech ročníků mají rozpracované učivo do tematických plánů v souladu se vzdělávacím programem. Učivo bylo žákům předkládáno v logickém sledu a v návaznosti na předcházející lekce.

Ve všech dvanácti sledovaných hodinách vyučovaly odborně a pedagogicky způsobilé učitelky, v jedné třídě krátkodobě zastupovala z důvodu nemocnosti důchodkyně. Výuka probíhala v kmenových třídách, vybavených z větší části starším žakovským nábytkem. Kvalitu prostředí tříd dotvářely žakovské práce, které nezakryly v některých třídách špinavé a otlučené zdi, oprýskané dveře. Dominantní výzdobou prvních tříd byla profesionální malba pohádkových výjevů na zdi. V hospitovaných hodinách pracovali žáci zejména s učebnicemi, pracovními sešity, ve vlastivědě s mapou. Obrazový materiál, učební texty a materiál vlastní výroby učitelek nebyl vždy součástí názorné výuky. Využití didaktické techniky nebylo patrné. Klidná pracovní atmosféra spolu s korektním přístupem k žákům působily příznivě v oblasti psychohygieny.

Pestrost a rozmanitost forem a metod výuky byly ve sledovaných hodinách využívány v závislosti na pedagogických zkušenostech a metodické zdatnosti vyučujících. Předkládané učivo bylo přiměřeně náročné, plynule navazovalo na probranou látku. Při opakování a prověřování učiva bylo dbáno na utváření zpětné vazby a uvědomění si daných souvislostí. Ve třech hodinách učitelky praktikovaly principy skupinového vyučování. Relaxační prvky nebyly vždy dostatečně zařazené.

Výuka prvouky byla charakteristická řízenými rozhovory v kroužku. Žáci v první části hodiny seděli na žíněnkách či vlastních přinesených polštářkách a opakovali učivo z minulé hodiny. Měli dostatečný prostor pro své názory a zkušenosti. V jedné třídě seděli žáci pouze na zemi. Organizace této části se v některých třídách protáhla natolik, že zbylo málo času pro další činnosti žáků - samostatná práce, shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků v závěru hodiny.

Ve výuce vlastivědy byla často zařazována zeměpisná část, kdy při opakování učiva a orientaci na mapě prokázali žáci dobré znalosti. Uplatňování mezipředmětových vztahů bylo nejvíce patrné v jedné hodině, kdy vyučující s žáky připravovala projekt Itálie a Řecko, který bude probíhat i v dalších třídách v týdnu evropských zemí. V této oblasti vyučující zdařile propojila teorii s praxí.

Všechny sledované hodiny začínaly seznámením s danými úkoly a cíli. V průběhu vyučovacích hodin učitelky prověřovaly znalosti a dovednosti žáků, vedly je k odpovědnosti. Přiměřené

využívání pochval bylo motivujícím prvkem ve většině hodin, v jedné hodině vlastivědy bylo hodnocení žáků za jejich kvalitní přípravu na vyučování nedostačující. Kladem zhlédnutých hodin byl přátelský a vlídný přístup většiny učitelek k žákům. Učitelkám záleželo na tom, aby žáci pochopili učivo, jejich individuální přístup k jednotlivým dětem zaručoval v případě potřeby přiměřenou pomoc.

Komunikace učitelek s žáky ve škole je založena na přirozené autoritě vyučujících. Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny ve většině vyučovacích hodin. Klidná atmosféra hodin svědčila o vzájemné důvěře, chování žáků bylo slušné a ohleduplné.

Ve výuce sledovaných hodin v předmětech prvouka a vlastivěda v 1. - 5. ročníku převažovala pozitivita, celkově je kvalita výuky velmi dobrá.

Český jazyk a občanská výchova

Kvalita vzdělávání ve výše uvedených předmětech byla sledována prostřednictvím hospitační činnosti v 6. - 9. ročnících, pohovoru s vyučujícími a vedením školy, vyhodnocením materiálně technického zázemí výuky a analýzy vedené pedagogické dokumentace.

Učební plán obou předmětů je v souladu se vzdělávacím programem Základní škola. Zvolené členění jednotlivých složek výuky českého jazyka, tj. jazykového vyučování a literatury, má odpovídající proporcionalitu. Vyučujícími zpracované tematické plány učiva a jejich průběžná vzájemná konzultace výuky zajišťují kontinuitu daného vzdělávání. Stanovené výukové cíle většinou vedly k naplnění vzdělávacích potřeb žáků. V některých hodinách byla zaznamenána absence propojení teoretického učiva s praktickým životem žáků. Zvláštní skupinu tvoří v třídních kolektivech jednotlivci, u kterých byla odborným pracovištěm diagnostikována specifická vývojová porucha učení. Vzhledem k tomu, že vyučující českého jazyka jsou odborně vyškoleni k reedukační činnosti a tuto ve škole individuálně provádějí, mají o těchto žácích v jednotlivých třídách přehled. Přesto nebyla těmto žákům většinou věnována ve sledovaných hodinách výraznější péče, podřizovali se všem úkolům kladeným vyučujícími na celou třídu. Přetrvávajícím problémem, konstatovaným již v rámci minulé inspekční zprávy, jsou individuální výchovně vzdělávací programy pro tyto žáky. Jsou koncipovány zejména pro reedukační péči mimo povinnou výuku. V případě školní neúspěšnosti žáka v českém jazyce absentuje funkční individuální program pro daný předmět, založený na přiměřené redukci učebních osnov. Příprava učitelů na výuku dosahovala rozdílné úrovně od kvalitně promyšlené až po rutinní, postrádající zařazení vhodných učebních materiálů a volbu alternativních vyučovacích metod a forem práce.

Všechny sledované vyučovací hodiny byly vedeny pedagogy, kteří svým dosaženým vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti v souladu s platným právním předpisem. Výuka probíhala v kmenových třídách. V učebnách zejména vyšších ročníků snižovala estetické vnímání prostředí strohost a značně opotřebovaný školní nábytek svévolně žáky poničený. Ve vybavenosti výuky převažovalo základní využití učebnic, tabule a sešitů žáků. Názorným nástěnným materiálem vztahujícím se k probíranému či opakovanému učivu zejména mluvnického charakteru nejsou třídy flexibilně z převážné části vybaveny. Pouze v některých hodinách, zejména v občanské výchově, v jedné půlené hodině (alternováno s matematikou) 6. ročníku a literární výchově 8. ročníku bylo pozitivně zaznamenáno zpestření výuky prací se slovníky spisovné češtiny, encyklopediemi, zařazením kvízů, soutěží, skupinovou činností na velké papírové archy. Pravidly českého pravopisu staršího vydání je kabinet českého jazyka vybaven, prozatím však chybí výtisky vydání nového, upraveného. Ve sledovaných hodinách tato příručka využita nebyla, rovněž žádnou didaktickou technikou nebylo probírané učivo obohaceno. Negativním inspekčním zjištěním se stal převažující statický charakter většiny zhlédnutých hodin, časté pasívní sledování výuky

jednotlivými žáky bez možnosti naplnění základních psychohygienických potřeb.

V organizaci výchovně vzdělávacího procesu byly u vyučujících sledovány odlišné přístupy. Hodnocením dobré, výjimečně pouze vyhovující, se převážně vyznačovaly hodiny s častým monologem vyučujících, který přinášel nízkou efektivitu výuky, ostrou hranicí mezi učivem mluvnickým a literárním, nedostatečným rozvojem komunikativních dovedností žáků a občasným nespisovným projevem vyučujícího. Výuka nebyla doplněna adekvátním učebním materiálem a pomůckami. Ojedinele bylo konstatováno místy chaotické organizování práce žáků a nevyužití tabule znamenající stagnaci vizuálního vnímání učiva. Kladně hodnocená výuka byla rozmanitá metodicky, docházelo k průběžnému využívání různorodých didaktických pomůcek a funkčnímu zařazování skupinových i individuálních činností. Zřetel byl brán na dostupné možnosti školní úspěšnosti žáků, individuálně bylo voleno pracovní tempo. Ve výuce občanské výchovy byly vhodně uplatněny kooperativní techniky učení a efektivně využita vyučovací doba. Učitelé občanské výchovy zařazují do výuky dlouhodobé projektové úkoly pro žáky. Práce mají týmové nebo individuální zpracování. Žáci si volí téma dle vlastního výběru a zájmu. Plněním úkolu dochází k přirozenému formování žákovské osobnosti, integraci poznatků, osobního a společenského života a sebepoznání s pozitivní profilací.

Motivační působení na žáky učitelé volili s odlišnou intenzitou, ojedinele zcela chybělo. Prověřování znalostí bylo zařazováno většinou vhodně, pouze výjimečně byl kladen příliš silný důraz na pamětní zvládnutí učiva bez využití aplikačních vztahů. Pouze některé vyučovací jednotky byly uzavřeny hodnocením, případně sebehodnocením výkonu žáků.

Převládal pozitivní způsob komunikace mezi vyučujícími a žáky, vyznačující se vstřícností a vzájemnou dobrou pracovní atmosférou. Využití nonverbálního kontaktu se žáky v nižších ročnících přinášelo zvýšenou efektivitu práce. Případy časového prostoru pro vyjádření vlastního postoje a názoru žáků se vyskytovaly velmi málo, ve výuce občanské výchovy však byly žáky aktivně využity.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je v souhrnu průměrná.

Fyzika

Celkový týdenní počet hodin fyziky odpovídá schválenému učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Přijatému vzdělávacímu programu odpovídá i členění učiva do jednotlivých ročníků zpracované v tematických plánech vyučujících. K rozšíření vědomostí a dovedností slouží volitelný předmět praktikum z fyziky určený žákům 8. ročníku.

Všechny učitelky fyziky mají pro vyučovaný předmět odbornou i pedagogickou způsobilost. Většina hodin je vyučována v prostorné, účelně vybavené a pro žáky motivující odborné pracovně, kde stupňovitým uspořádáním pracovního je zajištěna možnost přehledně sledovat demonstrační experimenty. V kabinetu fyziky je dostačující množství pomůcek k pokusům i laboratorním pracím. Učební pomůcky, včetně didaktické techniky, jsou využívány účelně. K výuce je možno využívat výukových programů pro počítače v pracovně výpočetní techniky. Fond učebnic není dostatečně modernizován. V době inspekce byly ve třídě VI. C užívány učebnice zastaralé, nevyhovující (rok vydání 1983).

Při zahájení hodin učitelky většinou žáky seznámily s průběhem a cílem hodin a zpravidla následovalo opakování s motivací k novému učivu. Probírané učivo navazovalo vždy na učivo předcházející. Svou náročností bylo přiměřené věkovým zvláštnostem a odborným znalostem žáků. Organizační pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Učitelky vhodně měnily formy a metody práce se žáky. V hodinách byly vždy demonstrační pokusy a dle vyučovaného tématu pokusy frontální či skupinové. K pochopení učiva žáky využívaly učitelky dostačujícího

množství příkladů, včetně úloh problémových, čtení grafů i samostatnou práci žáků. Vyučující vybízely žáky k tomu, aby úkoly řešili alternativním způsobem. Vyjadřování vlastního názoru žáků bylo učitelkami pozitivně akceptováno. Při ověřování pochopení učiva v průběhu hodin flexibilně využívaly zpětné vazby a žákovských chyb. Používání učebnic jako materiálu sloužícího k upevnění a rozšíření vědomostí bylo většinou málo účinné. V jedné hodině se vyučující dopustila drobných odborných chyb a nepřesných formulací, což však nemělo vliv na rozvoj fyzikálního myšlení žáků. Žáci, tak jako v jiných hodinách, chápali fyzikální pojmy, jevy, vztahy. Ve většině hodin chybělo závěrečné shrnutí učiva a zejména hodnocení výkonu žáků.

Komunikace mezi učitelkami a žáky byla založena na vzájemném respektu a důvěře. Verbální a neverbální komunikace vyučujících navozovala přátelskou a klidnou pracovní atmosféru. Projevy nežádoucího chování žáků se v průběhu inspekce neobjevily.

Některé sledované jevy a činnosti v hospitovaných hodinách byly hodnoceny jako téměř výborné, další jako ještě nadprůměrné. Celkově je kvalita vzdělávání ve fyzice velmi dobrá.

Dějepis

Obsah učiva dějepisu v hospitovaných hodinách odpovídal požadavkům osnov a korespondoval s předloženými tematickými plány učitelek. Přidělená dvouhodinová dotace ve všech ročnících odpovídá zvolenému učebnímu plánu přijatého vzdělávacího programu. Plánování a příprava na výuku vycházela z aktuálního složení třídy a individuální znalosti žákovských kolektivů. Sledované hodiny dějepisu byly vedeny třemi učitelkami s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Ve třech hospitovaných hodinách proběhla výuka v běžných kmenových třídách, které nepůsobily příliš estetickým dojmem (malé množství názorného materiálu, který by aktualizoval výuku, nečisté zdi). Dvě hodiny se uskutečnily v polo odborné učebně dějepisu a zeměpisu, kde je k dispozici video. Tato učebna je doplněná nástěnkou a obrázky vztahujícími se k dějepisnému učivu. Učebními pomůckami byly převážně učebnice, nástěnné mapy. Školní dějepisné atlasy byly v hodinách využívány v menší míře. V dějepisném kabinetu se nachází řada kvalitní odborné literatury sloužící při přípravě žáků na soutěže mladých historiků, kterých se škola pravidelně úspěšně účastní. Dále jsou k dispozici nástěnné mapy a plakáty historických slohů, makety pravěkých nástrojů a nově zakoupená řada školních dějepisných atlasů.

Struktura hodin v šestém a v jednom sedmém ročníku odpovídala v úvodu stanoveným výukovým cílům, organizační pokyny byly jasné. Styl výuky byl motivační. Učitelky žáky povzbuzovaly, řízený rozhovor a diskuse byla využívána k výchovnému působení. Žáci byli vedeni tak, aby získané poznatky aplikovali a nové informace vyhledávali v učebnici. Ke kladům zhlédnuté hodiny v šestém ročníku patřilo i to, že učitelka zařadila do části hodiny video nahrávku a připravené referáty žáků, aby bylo učivo zajímavější, pestřejší a pro žáky přitažlivější. V hodinách dějepisu v sedmém, osmém a devátém ročníku chyběla aplikace metodicky zajímavých forem práce s využitím názorných pomůcek, které by vedlo k aktivnímu zapojení žáků do výuky. I když se učitelky snažily aktualizovat učivo s občasným zařazením mezipředmětových vztahů, nebyla v dostatečné míře využita zpětná vazba díky pasivnějšímu přístupu žáků k výuce. Nabízené široké spektrum komunikativního pojetí předmětu postrádalo samostatné myšlení a vyjádření vlastního názoru žáků. Namátkovou kontrolou žákovských sešitů je patrné, že ne všechny učitelky věnují dostatečnou pozornost písemným projevům žáků. U nedbale vedených sešitů nebylo zaznamenáno žádné upozornění ke zlepšení úpravy, ani pravopisné chyby nebyly opraveny.

Hodnocení klasifikací se objevilo v jedné hodině za průběžnou aktivitu a správné odpovědi žáka, ve všech ostatních hodinách se jednalo o orientační opakování a navázání na poznatky z uplynulých hodin. Komunikace ze strany učitelek se žáky byla vstřícná a neformální.

Negativním rysem většiny hodin byla absence zařazení relaxačních prvků do výuky, stejně tak jako závěrečné shrnutí získaných poznatků z hodin bylo zařazeno ojediněle. Stávalo se, že výuku neukončovaly vyučující, ale v okamžiku zazvonění na přestávku žáci bez souhlasu učitelek okamžitě opouštěli třídu.

Sledované jevy, tj. plánování a příprava výuky, podmínky, zvolené metody a formy práce, motivace a hodnocení žáků, vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky, jako i kvalita výuky ve sledovaných hodinách je celkově průměrná.

Hudební výchova v 6. – 9. ročníku

Předmět hudební výchova je dotován v souladu s přijatým vzdělávacím programem 1 hodinou týdně v každé třídě. Členění učiva do jednotlivých ročníků, tematické plány a náplň jednotlivých hodin závisela na individualitě učitele. V široké škále se objevilo zaměření hodin od lidových písní až po nejpobulárnější a nejmodernější hudbu. Též rozmezí hodnocení zhlédnutých hodin je velmi široké. Absentuje kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky a vypracování závazných okruhů učiva z osnov, které by měli vyučující za povinnost plnit. Chybějící koncepce způsobuje, že je žákům málo napomáháno porozumět hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby jednotlivých hudebních epoch. Volitelný ani nepovinný předmět související s hudební výchovou není zaveden.

V hospitovaných hodinách ve třídách VII. C a IX. C vyučující nespĺňoval náležitosti dle § 1, § 2 odst. 1, 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Tato skutečnost měla, přes enormní zájem a snahu, negativní vliv na kvalitu vzdělávání v předmětu. Některé z hospitovaných hodin se uskutečnily v prostorné učebně hudební výchovy. Tato učebna výzdobou nepůsobila esteticky, nenapomáhala emociálnímu působení na žáky. Jiné hodiny proběhly v učebně s klávesovými nástroji, která svým nedostačujícím prostorem neumožňuje rozvíjet u žáků hudebně pohybové dovednosti. Ani toto prostředí nebylo z estetického hlediska podnětné pro výuku hudební výchovy. Obě učebny jsou výborně vybavené pro reprodukování hudby (včetně kvalitních nahrávek) i doprovodnými a rytmickými hudebními nástroji. V 6. ročníku sloužily k výuce učebnice svým obsahem poměrně zastaralé (rok vydání 1990).

Žáci jsou zvyklí kulturně sledovat poslechové skladby a formulovat své hodnotící soudy o hudbě, což někteří vyučující velmi dobře využívali. V některých hodinách byly promyšleně využity orffovské nástroje. Všeobecně nižší byla kultivovanost v oblasti zpěvního hlasu (někdy zaviněná nevhodným výběrem písně a tóniny). Zpěv byl zařazován na konec hodin bez rozezpívání. Texty písní a formy skladeb nenavazovaly na učivo probírané v hodině. Obsah textu písní nebyl žákům vysvětlen a využit, např. v souvislosti s historií. Na referátech s hudební tematikou se žáci učili vyhledávat a zpracovávat informace, referáty sloužily i k rozvoji žakovské sebejistoty a ke zdravému sebevědomí.

Ve všech hospitovaných hodinách bylo přátelské, pracovní ovzduší založené na vzájemné důvěře. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla jedním z motivačních prvků pro pozitivní vztah žáků k výuce.

Vyučovací předmět hudební výchova je většinou pedagogů a vedením školy v současné době vnímán spíše jako doplněk pracovního úvazku. Chybí koncepce výuky předmětu s ohledem k velikosti školy, společné konzultace učitelů při tvorbě tematických plánů a jejich realizaci.

Kvalita výuky je průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

V době inspekce byla kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech celkově průměrná, zjištěná negativa jsou téměř v rovnováze s pozitivy.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Na základě analýzy podmínek školy a prostředí, ve kterém se škola nachází byly stanoveny koncepční záměry školy v materiálu s názvem „Strategie školy na léta 2000 – 2004“. Týmově vzniklý materiál se člení do kapitol: 1. Vize – představa, 2. Strategická rozvaha (poslání školy, pravidla jednání) a 3. Strategické cíle (posílení role a motivace učitelů, podporování talentu a zájmu každého žáka, zkvalitnění spolupráce s rodiči a veřejností, účinná spolupráce s ostatními školami, pedagogickými pracovišti a poradenskými organizacemi a orgány státní správy). Další materiál nazvaný „Realizační plán strategie školy“ je rámcovým rozpracováním jednotlivých priorit s přesnějšími termíny plnění, základními postupy a kroky pro období let 2000 – 2004. Zuzitkovává se na poradách vedení a pedagogických radách. Konkrétní plánování na jednotlivé měsíce vychází z porad vedení školy, poradního sboru a z iniciativy učitelů a metodických orgánů. S koncepčními záměry školy byla seznámena rada školy a zřizovatel. Plnění plánovaných úkolů je sledováno a vyhodnocováno na pravidelných týdenních poradách vedení školy.

Učební plán je vedením školy rozpracován tak, aby co nejvíce vyhovoval potřebám a zájmům žáků a specifickým místním podmínkám, ve kterých se škola nachází. V každém ročníku je třída se zaměřením na plavání, od 1. ročníku je v rámci nepovinných předmětů žákům nabídnuta výuka cizího jazyka, v letošním školním roce byla rozšířena nabídka v 1. ročníku o nepovinnou výtvarnou a hudební výchovu. Od 1. ročníku probíhá výuka 1x týdně s využitím počítačové učebny. Žáci školy mohou v odpoledních hodinách bezplatně navštěvovat počítačovou učebnu s Internetem. Od 6. ročníku je zavedena tzv. „flexibilní diferenciací“, kdy žáci se na předměty svého zájmu rozdělí do příslušných skupin, v ostatních předmětech zůstávají původní třídní kolektivy. Volitelnými předměty pro žáky 2. stupně jsou: v 7. ročníku konverzace v anglickém jazyku, technické kreslení, matematika, anglický jazyk, německý jazyk a informatika, v 8. ročníku matematika, praktikum z fyziky, český jazyk, anglický a německý jazyk, v 9. ročníku matematika, praktikum z chemie, zájmová tělesná výchova, anglický a německý jazyk. Pro žáky 6. - 9. ročníků nejsou nabízeny nepovinné předměty. V době inspekce bylo zjištěno porušení učebního plánu přijatého vzdělávacího programu Základní škola – třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy tím, že žáci měli 1 hodinu navíc než ukládá modelový učební plán. Nedodržením učebního plánu byl porušen § 3, odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy měly v době konání inspekce převahu pozitiv, byly velmi dobré.

Organizování

Oprávněnou osobou jednat za školu je ředitel školy. Organizační schéma vymezuje pravomoci a zodpovědnost vedoucích pracovníků. Organizační řád předložený ředitelem neodpovídá současnému uspořádání školy. Vedoucí pracovníci zodpovídající za pedagogický úsek mají

písemně dané pracovní cíle a pracovní náplň, avšak chybí potvrzení podpisy i datum, kdy byli prokazatelně se svými pravomocemi a zodpovědností seznámeni. Ředitel školy nedoložil, že pracovníci školy byli seznámeni s Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení, MŠMT ČR čj. 16 969/96-42. Ustanovené poradní orgány (vedení školy a poradní sbor) jsou ředitelem školy účinně využívány při řízení školy. Zápisy z pedagogických rad jsou nepřehledné, vedené v samostatných sešitech pro 1. a 2. stupeň, společná jednání všech pedagogů nejsou rozlišena. Potřebné informace získávají pracovníci školy pomocí vývěsek ve sborovnách a na operativních poradách, žáci školním rozhlasem, oznámeními na nástěnkách, prostřednictvím žákovského parlamentu. Každý žák dostává školní časopis „Duboviny“, který vychází jednou za 2 – 3 měsíce. Informace o škole lze získat i na webových stránkách Internetu. Ochrana osobních dat zaměstnanců i žáků školy je zajištěna tím, že přístup a zacházení s osobními daty má přesně vymezený počet poučených osob. Organizace vyučování je v souladu se závaznými právními předpisy. Řád školy je kvalitně zpracován. Na jednání pedagogické rady byly již projednány některé body tvořeného vnitřního klasifikačního řádu související s jednotným postupem při řešení výchovných a výukových problémů. Rodiče a zákonní zástupci dětí získávají informace o průběhu vzdělávání žáků na třídních schůzkách (2x za rok), vypsaných konzultacích pro rodiče (též 2x ročně), individuálně po vzájemné telefonické domluvě s učiteli, v 1. a 2. ročnících pomocí „zápisníčků“, ve vyšších ročnících žákovskými knížkami (promyšleně vytvořené vlastní).

Škola se na veřejnosti v letošním školním roce představila, mimo již uvedených webových stránek a časopisu Duboviny, netradičním dnem otevřených dveří pro děti z okolních mateřských škol (zapojením dětí do různých aktivit v tělocvičnách, ve třídách, v učebně Lego atd.). Proběhla pracovní schůzka s ředitelkami mateřských škol a výměnné akce mezi žáky prvních ročníků a dětmi mateřských škol. Uskutečnila se vánoční akademie, která měla velký úspěch u rodičů. Prezentace školy se uskutečňuje i v regionálním tisku.

Výroční zpráva o činnosti školy za rok 1999 obsahuje veškeré náležitosti požadované dle § 17e, odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Mimo to výroční zpráva obsahuje výčet akcí, které škola teprve chce uskutečnit. Navíc je v ní popsána činnost organizací, které nejsou součástí školy, avšak působí v pronajatých prostorách školy. Přílohou výroční zprávy je velké množství informací ze života školy a akcí pořádaných pedagogy. Další přílohou je bohatý výčet výsledků olympiád a soutěží, kterých se účastnili žáci. Výroční zpráva neobsahuje kritické zhodnocení školního roku. Vzhledem k tomu, že ředitel školy netvoří plán na školní rok, není písemně zpracováno využití výroční zprávy při dalším plánování činnosti školy. K sebehodnocení školy slouží úspěšné výsledky žáků v olympiádách, soutěžích a testování prováděném nezaujatými institucemi (viz kap. Kontrolní mechanismy).

Pozitivem je spolupráce s Radou školy při ZŠ Dubina. Předsedkyně se účastnila jednání poradního sboru ředitele i pedagogické rady. Přípomínky rodičů podané prostřednictvím rady jsou ředitelem školy akceptovány.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy byla v době inspekce velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy se snaží pracovními materiály manažerského charakteru, náměty a doporučeními motivovat pedagogické pracovníky ke zlepšování práce. Tyto teoretické materiály se týkají hospitací, pedagogické diagnostiky, efektivní prezentace, hlavních fází řízení a práce vedoucího pracovníka, time managementu, evropské dimenze ve vzdělávání. Jsou však určeny zejména pro zástupce ředitele školy.

Řízení školy navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností vycházejících z „Realizačního plánu strategie školy“. Každodenní operativní řízení je v kompetenci zástupců ředitele, kteří svou práci vykonávají pružně a účinně. Konceptně a materiálně je podporováno další vzdělávání pedagogických pracovníků – zejména kurzy obsluhy PC, školení dyslektických asistentů, jazykové kurzy. Učitelům bez úplné způsobilosti pro výuku některých předmětů jsou vedením školy doporučovány a umožňovány konzultace u pedagogů vyučujících daný předmět. Za metodickou pomoc učitelům bez úplné kvalifikace není určena osobní zodpovědnost zkušeného učitele.

Poslední hodnocení pracovníků na konci školního roku proběhlo podle promyšleně sestavených a podrobných kritérií s přiměřeným bodovým hodnocením vůči jednotlivým činnostem učitele. Konkrétní pracovník byl s hodnocením seznámen. Vlastnímu hodnocení pracovníků předchází sebehodnocení, které je následovně projednáno s příslušným zástupcem ředitele. Systém hodnocení pracovníků byl předem projednán v poradním sboru ředitele a se zástupci odborové organizace. Sebehodnocení školy nebylo ČŠI předloženo, je součástí jednání pedagogických rad.

System vedení a motivování pracovníků je velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Samostatný plán kontrolní činnosti v oblasti výchovy a vzdělávání ředitel školy nemá vytvořen, vychází z kontroly „Realizačního plánu strategie školy“. Při zjištěných nedostatcích přijímá konkrétní opatření k nápravě. Vlastní každodenní, pravidelná kontrola výchovně vzdělávacího procesu je pracovní náplní zástupců ředitele. Jednotliví zástupci ředitele zodpovídají za průběh výchovy a vzdělávání samostatně v 1. – 3. ročnících, 4. – 6. ročnících a v 7. – 9. ročnících. Hospitační činnost, která slouží k hodnocení pracovníků, je prováděna zejména zástupci ředitele. Je cílená, s výsledkem hospitace jsou pedagogové seznamováni. Vzhledem velikosti školy není doceněna funkce metodických orgánů na 2. stupni.

V rámci sledování kvality práce pedagogů a hodnocení výsledků učení žáků se škola účastnila srovnávacího testování SCIO pro žáky 5. a 9. ročníků. Mimo to byli patnáctiletí žáci školy zařazeni do mezinárodního výzkumu vědomostí a dovedností PISA. V obou testováních dosáhli žáci celkově ve srovnání s žáky jiných škol z České republiky nadprůměrných výsledků. Vedení školy každoročně ve spolupráci se školou v Hradci Králové zadává vstupní prověrky žáků 5. ročníku.

Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Při celkovém hodnocení kvality řízení bylo přihlédnuto, že pozitiva měla převahu, kvalita řízení je velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY STRAVOVÁNÍ

Charakteristika zařízení

Školní jídelna je součástí základní školy s kapacitou 1400 jídel. Jídelna neposkytuje denní výběr z více jídel. Slouží pouze potřebám základní školy, cizí strážníci se zde nestravují. Dle výkazu V 17 - 01 o společném stravování dětí a mládeže k 15. říjnu 2000 bylo zapsáno 764 žáků a 83 pracovníků školy. Za chod kuchyně i jídelny zodpovídá vedoucí školní jídelny, kterou přímo řídí ekonomický pracovník školy. Prostory určené ke stolování jsou vzhledem k počtu stravovaných dostačující.

Organizace stravování

Stravu pro žáky i zaměstnance ZŠ připravuje jedenáct pracovníků s plným pracovním úvazkem. Provoz školní jídelny je na začátku školního roku uveden ve školním časopise DUBOVINY. Časový rozpis vydávání obědů je umístěn na výdejovém okénku, jídelní lístek na dveřích do jídelny. Jednotliví strážníci si mohou obědy odhlásit do 8:00 hodin příslušného dne, celé třídy 24 hodin předem. Strážníci si u vedoucí školní jídelny zakupují kreditní karty, které jsou evidovány v počítači. Ředitelství školy umožňuje žákům v době nemoci odebrat obědy ze školní kuchyně. Tyto obědy se vydávají v suterénu budovy od 11:30 do 12:00 hodin. Bezpečnost žáků při stolování zajišťuje pedagogický dozor. Kultura stolování je dobrá.

V prostorách školní kuchyně je vyčleněna místnost pro praktický výcvik žáků ze Střediska praktického vyučování (dále jen SPV), ul. 17. listopadu 1212, Hradec Králové. O zajištění odborného výcviku těchto žáků v prostorách školní jídelny je sepsána dohoda mezi SPV v Hradci Králové a ředitelstvím ZŠ ul. Erno Košťála v Pardubicích ze dne 17. prosince 1993. Výše uvedené prostory jsou užívány bez úhrady. V případě nemoci personálu kuchyně dochází k výpomoci ze strany žáků. Za bezpečnost žáků zodpovídá mistrová odborného výcviku SPV Hradec Králové.

Odborná zjištění

Způsob úhrady stravného

U placení za obědy dochází ke kombinaci plateb hotově nebo prostřednictvím spořicího účtu. Za stravu se platí zálohově. Jídelna je spojena s bankou modernem.

Finanční normativ na potraviny činí u I. stupně ZŠ 15,30 Kč, II. stupně 17,-- Kč, dospělým strážníkům byl stanoven na 17,-- Kč (8,50 Kč FKSP). Finanční normativy i poplatky jsou v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 313/1997 Sb., kterou se mění vyhláška MŠMT ČR č. 48/1993 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

Dodržování norem a dávek podle kategorií strážníků

Při normování jsou používány platné normy pro školní stravování. Byla přepočítána nanormovaná dávka masa ve výdejkách potravin ze dne 19. září 2000, 6. října 2000, 3. listopadu 2000, 7. prosince 2000 a porovnána s příslušnou normou. Rozdíly zjištěny nebyly. Jídelna využívá možnost procentuelní povýšení dávky masa na odpad a kosti. Spotřebované potraviny jsou na základě žádanky denně evidovány v počítači ve výdejce potravin. Měsíčně je vypracováno hlášení o hospodaření. K 31. prosinci 2000 bylo uspořeno 47,07 Kč.

Dodržování zásad správné výživy při přípravě a podávání stravy

Strava je připravována dle platných receptur, nejsou používány zakázané nebo nedoporučené potraviny. Byly překontrolovány jídelní lístky za období září 2000 až leden 2001. Ovoce bylo podáváno v září 3x, říjnu 5x, listopadu 8x, prosinci 4x, lednu 2001 2x a syrová zelenina nebo zeleninové saláty v září 4x, říjnu 5x, listopadu 5x, prosinci 3x, lednu 2001 3x. Dle předloženého spotřebního koše za období od 1. října 2000 do 31. října 2000 byly plněny mléčné výrobky na 248%. Za období od 1. listopadu do 30. listopadu 2000 na 93,66%.

Nákup a výdej potravin včetně operativní evidence a inventarizace

Nákup i výdej potravin je veden výpočetní technikou. Nakoupené zboží je ihned přijato na sklad a zapsáno na skladové karty. Byl překontrolován příjem a výdej podle faktury č. 119 ze dne 12. února 2001. Jednalo se o nákup masa a uzeniny od firmy NOVA v celkové částce 15.363 Kč. Příjem byl porovnán s dodacími listy č. 2291 a 2290. Výdej na výdejku č. 27 a 28. Rozdíly zjištěny nebyly.

Dále byla provedena kontrola u vybraných potravin (máslo, olej, tuk Planta, kompoty, koření, pudink, cukr, mouka). U vyjmenovaných potravin bylo skutečné množství shodné s účetním stavem ve skladových kartách a nebyly zjištěny prošlé záruční lhůty.

Závěr

Na základě kontroly ve školní jídelně při orientační inspekci nebyly shledány závažné nedostatky. Pozitivním zjištěním je zpracování počítačových výstupů tak, že umožňují průkaznou evidenci všech oblastí stravování a úhrady stravného. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat častějšímu zařazování zeleninových salátů a ovoce do jídelních lístků.

Celkové hodnocení kvality stravování žáků a zaměstnanců školy je velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Mimoškolní aktivity

Při škole působí školní sportovní klub, který pořádá řadu sportovních soutěží a umožňuje žákům účastnit se soutěží mezi školami, kde žáci dosahují velmi dobrých výsledků. Školní hřiště je otevřeno pro děti i veřejnost. Od školního roku 1998/9 při škole působí občanské sdružení SOPAP, které se podílí na organizaci volného času dětí a mládeže nabídkou 20 kroužků. Škola se zapojila do projektu FUTUREKIDS, který nabízí zapojení žákům zábavnou a hravou formou využívat počítač jako nástroj pro komunikaci, zdroj informací a nástroj jejich dalšího zpracování. Škola poskytuje prostory pro činnost základní umělecké školy a pěveckého sboru Juventus cantans.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina příspěvkové organizace ze dne 20. prosince 1993.
- Změna zřizovací listiny ze dne 7. května 1999.
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 2089/2000 ze dne 30. října 2000.
- Inspekční zpráva ČŠI čj. KI-10-02/9798-270 a Inspekční zpráva ČŠI čj. 102 445/98-2450.
- Učební plán vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 a učební plán vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy čj. 29 738/96-20-50 upravené v podmínkách školy.
- Výroční zpráva o činnosti školy za rok 1999.
- Strategie školy na léta 2000 – 2004.
- Realizační plán strategie školy.
- Zápisy z pedagogických rad.
- Organizační řád, organizační schéma.
- Pracovní náplně vedoucích pracovníků školy.
- Hodnocení činnosti učitele (kritéria pro přiznání osobního příplatku).
- Řád školy.
- Rozvrhy hodin.
- Třídní knihy hospitovaných tříd.
- Tematické plány učiva v hospitovaných předmětech.
- Výběr žákovských sešitů a žákovských knížek v hospitovaných třídách.
- Individuální plány integrovaných žáků.
- Doklad o vzdělání vystavený Technickou universitou Liberec, číslo diplomu KA 0008110.

- Duboviny – časopis pro děti a rodiče.

Výčet dokladů k činnosti školní jídelny

- Statistický výkaz V 17 - 01 o společném stravování dětí a mládeže.
- Dohoda mezi Střediskem praktického vyučování v Hradci Králové a ZŠ ul. Erno Košťála v Pardubicích.
- Smlouvy o odběru kuchyňské odpadu mezi ZŠ ul. Erno Košťála, Pardubice a odběrateli.
- Výdejka potravin ze dne 19. září, 6. října, 3. listopadu, 7. prosince 2000.
- Spotřební koš říjen, listopad 2000.
- Jídelní lístky září 2000 až leden 2001.
- Faktura č. 119 ze dne 12. února 2001, dodavatel NOVA, maso – uzeniny.

ZÁVĚR

V porovnání s předcházející inspekcí došlo ke zlepšení materiálních podmínek výuky. Ve způsobu vzdělávání žáků, přes velmi dobré výsledky ve srovnávacích prověrkách, nedošlo zatím v některých vyučovacích předmětech k posunu ve způsobu využívání moderních metod výuky. Přetrvávajícím problémem je absence funkčních individuálních vzdělávacích plánů u žáků s vývojovými poruchami učení v předmětech, do kterých se porucha nejvíce promítá. V řízení školy není doceněna metodická pomoc učitelům. Celkový výsledek dílčího zhodnocení činnosti školy: přes určité nedostatky v některých ze sledovaných vyučovacích předmětů je činnost školy velmi dobrá.

Při inspekci nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Tomek	Mgr. Vladimír Tomek, v.r.
Členky týmu	Mgr. Zuzana Hamanová	Mgr. Zuzana Hamanová, v.r.
	Mgr. Věra Rečlová	Mgr. Věra Rečlová, v.r.
	Mgr. Eva Škodová	Mgr. Eva Škodová, v.r.
	Jitka Chalupníková	Jitka Chalupníková, v.r.
	Marta Košutová	.....

V Pardubicích dne 22. března 2001.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. březen 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Vítězslav Štěpánek

Mgr. Vítězslav Štěpánek, v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad	2001-04-17	102 151/01-2651
Zřizovatel	2001-04-17	102 150/01-2651
Rada školy	2001-04-17	102 152/01-2651

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		nebyly